

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre . . .	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A képviselőház ma, szerdán, tartja utolsó ülését. Nemesak az esztendő, de minden valószínűség szerint az egész 1901—1906 évi országgyűlés utolsó ülése is lesz a mai ülés, mely után a jövő év elején már a házfelosztás és az új választások kiírása következik.

1901. Október 2-án kezdődtek a Széll-kormány választásai. Ennek az országgyűlésnek is tehát korai halál lesz a vége s az öt év letelte előtt átveszik az uralkodást a nevető örökösök, — a kortesek.

Sok számítás huz ez keresztül. Hány boldogtalan honatya osztotta be a választási költségeit — öt évi részletfizetésre! S ime most egyszerre esedékessé válik az összes hátralék, a képviselői fizetés is elmarad és ráadásul még itt vannak az alkotmányos új költségek, melyekre még egyáltalán nem biztos a fedezet.

Ezért tartja az ellenzék országos csapatnak az új választásokat. A jajveszékeltőkre azonban teljesen ráül Molière mulatós humoru ismert felkiáltása:

— Te akartad Dandin György!

* * *

A megriadt ellenzék rémülten szaladgál és kapkod fűhöz-fához. A garabonciás diákok addig rázták a malaclapó alatt az öklüket és addig-addig uszították egymás ellen a legbékésebb férfiakat is azzal a jelszóval: üsd! nem apád! — a mig most érezve gyarló gyengeségüket, az utolsó pillanatban azt pityergik, hogy ők békét akarnak, békét, legalább amíg a mandátum lejár!

És mert a mandátumot fürgeteges veszedelem környékezi, ijedten kiabálnak a kis ártatlanok:

— A fejemen egy koppanás! Jaj, jaj! szaladj te is pájtás!

És futnak szét az országba és panaszkodnak, hogy a választásokra nincs semmi szükség, minden úgy van jól, a mint van. Igernek mindent, talán még a szájkosarat is szívesen elfogadnák, csak ne kelljen a választó polgárok színe elé kerülniök!

Lám, lám, ha egyébbért nem már csak azért is üdvös dolog lesz az új választások kiírása. Hadd kerüljenek az öblös száju hazafiak a szavazó nemzet ítélőszéke elé! . . .

Akinek nyugodt a lelkiismerete és szárazon van a puskapora, nincs oka rettegni! . . . Hiszen a nemzet igazságot oszt!

* * *

Az is különös és felette megdöbbentő jelenség, hogy az alkotmányvédők, a jogoltalmazók nyiltan hiesztelik, hogy sohasem voltak még oly rettentő, véres, izgalmas, lázas, erőszakos választások, mint a mostaniak lesznek!

Ugyan miért festik oly mohón falra az ördögöt? „s miért festik sokkal feketébbnek mint a milyen fekete valóságban a legfehérebb ördög sem lehet?

Hiszen azt mondják, hogy a kormány felforgatta a magyar nemzet alkotmányát, eltiporta jogát, szabadságát, eladta az országot Bécsnek, irtó hadat izent mindennek, a mi nemzeti.

Hát ha ez igaz, avagy ha ennek csak

századrésze is igaz, lehetséges, hogy az ezeréves alkotmány bástyáin és erővel őrt álló nemzet ezt eltűrje?

A nemzet bizonyára itélmi fog! És az itélethez higgadtság, nyugalom, méltóság való. És a magyar nemzetnek bizonyára lesz is elég higgadtsága, nyugalma és méltósága az itélethez.

Ráfogás tehát, hogy az új választások zivatarosak, végzetesek lesznek, felzudítják a féktelen szenvedélyeket és polgári háboru iszonyatosságaival dulják fel a nemzet békéjét . . . Nem igaz! nem igaz! és ezerszer nem igaz!

A magyar nemzet még soha sem volt ilyen nyugodt, ilyen komoly, ilyen ünnepiesen méltóságos, mint az új választásokon lesz . . . Mert halálos ítéletet fog kimondani! . . .

Immár negyven nap óta visszhangos az ország attól a jajgatástól, hogy vége az alkotmánynak, elpusztul Árpád vére, mert a parlamenti többség szétszakította a házszabályok kötelékét. Miért tette ezt? Hogy keze szabad legyen és szabad kezével nagyobb veszedelmet háríthasson el.

Hiszen mindenki, még a legelfogultabb ellenzéki is elismeri, hogy a technikai obstrukció kiirtása szükséges, mert az halálos bajba taszította volna az országot. Mire való hát mégis a jajveszékélés, mert a kormány eltépte a házszabályok kötelékét, hogy megmenthesse a hazát. Olyan ez, mint mikor a gyermeket a szülő egy szál cérnával köti az asztal lábához. A gyermek könnyen, játszva eltéphetné a gyenge cérnaszálat. De nem teszi, mert az a cérnaszál a szülői tekintélyt jelképezi s ez az erős kötelék teszi a vékony cérnát a vas hajókötélknél is nagyobb erejűvé.

Ilyen cérnaszál a házszabály is. A többséget a parlamentárizmus tekintélye köti meg vele.

De vajjon ha kigyul a ház a gyermek feje fölött, nem okosan cselekszik-e, midőn eltépi a cérnaszálat, mielőtt a romok eltemetnének? Avagy talán odaégjen inkább, csak hogy a tekintély cérnaszála el ne szakadjon?

Ha békét akarsz, csinálj háboruságot! Régi bölcsi mondás ez, melyet a világon sokszor alkalmaztak már teljes sikerrel. De el is koptatták a mondást alaposan, kivált azok a kik visszaéltek vele.

Ime a hebehurgya ellenzék három esztendő óta egyebet se csinál, mint oktalan háboruságot. És a mikor már végkép felforgatott mindent, a mikor évek óta dülnek az adáz, szenvedelmes harcok és a kárörvendő ellenzék diadalmasan lengeti vörös zászlaját a romokon, a durva rombolás om-ladékein, — akkor epedő fuvolahangon azt nyöszörgi, hogy ő békét akar!

Hohó, de nem oda Buda! A béke az országnak kell és a béke meg is lesz. Csak hogy előbb el kell távolítani a háborúság okozót.

Mindjárt lesz béke, mihelyt Tisza a nyaktiló alá hajtja fejét! — kiabálja az ellenzék.

— Mindjárt lesz béke, mihelyt a hazafiság lehetetlenné teszi az ellenzék rakoncátlankodásait! — mondja a józan ész.

* * *

Üdv és dicsőség a felséges ellenzéknek! Minden magyar ember hajtson tédet-fejet az elvek magasztos hősei előtt!

A választó polgárok fonjanak koszort az elvek önzetlen vértanúinak homlokára. Mert tetszik tudni az ellenzéknek, különösen a szövetkezett ellenzéknek tiszta, világos, szent elvei vannak! Ők csak az elvekért küzdenek. Nekik mindegy akárki legyen a kormány feje, csak az ő elveik diadalmas-kodjanak!

Ezért kiabálják egy tömegben, egy elv zászlaja alatt, hogy mindjárt szent a béke, csak Tisza és Perczel mondjon le!

Csak ez a két gyűlölt személy bukják meg, álljon félre s a haza újra virul és a győztes béke térdig járhat a rózsában . . . Mert tetszik tudni, nekik elveik vannak! . . .

Treuga dei.

Szinte abszolút szélesöndet hozott a magyar politikába a karácsonyi ünnep. A zavaros és megoldatlan ellentétek tömkelegéből összeszótt helyzet nem tisztult ugyan, de nem is bonyolódott tovább. A vallásos és családias érzés igazi treuga dei-t adott az országnak, a mely ezuttal őszinte volt, mivel a kedélyek mélyéből fakadt és nem csinálta senki mesterséges eszközökkel, előre kieszelt politikai célok végett.

Hogy az ünnep varázsától az országon szétáradt békés hangulat csak valamelyest is állandó maradjon, — a mi egyébiránt már rég kívánatos — abban természetesen az előzmények után hinni gyermekes dolog volna. Az ünnepek előtt elégen fölül is gondoskodva volt arról, hogy ne legyen így. És két nap mulva bizonyosan nyoma sem lesz már annak a jóleső ünnepi esöndnek, mely a családi és társadalmi életben a magyart a magyarral megint összehozta, habár rövid időre is.

Mindazáltal a karácsonyi treuga dei alkalmas egy nagyon is közeleső valóság fölismérésére. Arra tudniillik, hogy a magyar életben nincsenek meg azok a mélyen gyökerező ellentétek, a melyeket az erőszakoskodó ellenzéki agitáció tart ébren. Ha megvolnának, bizonyosan tuláradtak és győzedelmeskedtek volna az ünnep által előidézett nyugalmas hangulaton is. Magyarországnak most izgalmakkal teljes karácsonya lett volna, mely feldulta volna még a családok harmóniáját is, annál inkább a társadalmi élet nyugalmát.

De mivel ez nem volt így, sőt az agitációtól mentes ünnep semmit sem különbözött azoktól, a melyeket évtizedek óta megszokott a magyar nemzeti társadalom: a legegyszerűbb logikával is föl lehet ismerni, hogy az a politi-

kai harc és béketörés, a melyet Magyarországra hozott az obstrukció és annak minden hátrányos fejleménye, nagyban és egészben nem érinti a nemzet jobb lelkiismeretét.

Igaz, hogy ünnep multával azonnal meg fog indulni megint az erőszakoskodás: de annyi talán mégis megmarad a mostani treuga dei hangulatából, hogy mindez másképpen is lehetne, ha a hosszúság és keserves politikai harc támasztói és táplálói jobban megfigyelnék a nemzet szívének dobzanásait.

A nyomban következő és előrelátólag nagyon is hétköznapi támadásokkal szemközt az alkotmány és a nemzeti munka igazi barátjai mindenestre azzal a tudattal vehetik újra föl a védelmi harcot, — ha már kénytelenek vele — hogy az ország határozottan békét és összhangot akar az alkotmánynak egymás ellen lázított tényezői közt. Az azért folytatott öntudatos küzdelem tehát, még a legrikoltozóbb erőszakosságok idejében is, határozottan megegyezik a magyar nemzet lelkiismeretével.

A városok és községek fogyasztási adópótlék szedési joga. Az utóbbi időben napvilágra kerülő közlések azon nézetnek igyekeznek tápot nyújtani, hogy a városok és községek fogyasztási természetű jövedelmének ideiglenes rendezéséről szóló 1899 VI. és 1901. XVIII. törvények hatályának megszűnése folytán, a városoknak és községeknek a fogyasztási adópótlékek szedéséhez való joga szintén megszűnik. Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva, annak a kijelentésére, hogy a városoknak és községeknek az 1886-iki törvényhatósági törvényen alapuló pótlék szedési jogát fentebbi törvények nem érintették. E törvények hatályának megszűnése a városok és községek ezen jogán mit se változtatott.

Ezek a törvények csupán bizonyos korlátokat szabtak a gyakorlás elé. Minthogy e törvények 1904. év végén megszűnnek a városok szabályrendeletei, a kormány részéről

csak folyó december hó végéig terjedő hatálytalán hagyattak jóvá.

Minthogy nincs kilátás arra, hogy az idézett törvények hatályának meghosszabítása iránt elkészített törvényjavaslatot még ez évben a képviselőház tárgyalhatná, gróf Tisza István, mint belügyminiszter, a pénzügyminiszterrel egyetértve körrendeletben intézkedett azon szabályrendeleteknek — további intézkedésig — hatályba tartása iránt, ha csak a város, vagy község a maga hatáskörében változtatás nem eszközöl.

A miniszterelnök Budapesten.

Gróf Tisza István miniszterelnök csak ma reggel érkezik Budapestre, s így a szabadelvűpárt gyűlése csak ma este lesz.

Münnich Aurél jelölése.

A II. választó kerület szabadelvűpárti jelöltje.

dec. 27.

Debrecen város II. választó kerületének szabadelvűpártja vasárnap, szent karácsony ünnepén Kemény Móric dr. elnöklésével közgyűlést tartott, melyen nagyszámu, előkelő választó közönség jelent meg. A közgyűlés egyetlen tárgya az volt, hogy a párt megbeszélje s megállapítsa a II. kerület visszahódítására szükséges előkészületeket. A közgyűlés rendkívül lelkes hangulatban, egyhangu határozattal kimondta, hogy a kerület visszahódítására mindent elkövet és a közgyűlés közakarattal elhatározta, hogy a választási küzdelemben a szabadelvű párt régi, oly sok diadalt aratott erejével belemeleg és lobogójára Münnich Aurél országgyűlési képviselő nevét írja.

A közgyűlés egyhangu megállapodását jegyzőkönyvbe foglalták és öt tagu küldöttséget választottak, melynek azt a megbízást adták, hogy a II. kerület szabadelvű párti választó polgárainak képviselő-jelölő határozatát vigyék el Münnich Aurélhoz és a Debrecenben időző képviselőt kérjék fel a jelöltség elfogadására.

E közgyűlési határozat értelmében Kemény Móric dr. elnök, Serli Ede, Nagy Sándor, Szántó Sámuel dr. és Veesey Zoltán megjelentek Münnich Aurélnál.

Kemény Móric dr. röviden előadta a küldöttség megbízását és meleg szavakkal felszólította Münnich Aurélt, hogy a II. kerület szabadelvű párti választóinak bizalmát, ragaszkodását, lelkesedését viszonozza a jelöltség elfogadásával.

Münnich Aurél orsz. képviselő válaszában hangsúlyozta, hogy amily váratlan, éppoly megtisztelő reá nézve a debreceni II. kerület szabadelvű pártjának határozata.

Sem helye, sem ideje nincs most annak, hogy bővebb politikai nyilatkozatokat tegyen: talán lesz erre is alkalom és akkor részletesen ki fogja fejteni politikai programját. Most csak azt kívánja hangsúlyozni, hogy a jelenlegi súlyos és az egész országra nézve oly rendkívül fontos politikai helyzetben minden magyar embernek kötelessége a maga hatáskörében teljes erejével közreműködni, hogy az ország ebből a válságos helyzetből kijusson. Ő feltétlen hiva a Tisza István miniszterelnök által kezdeményezett politikának; szerény erővel bár, de teljes lelkesedéssel fogja ezt az irányt, mint eddig tette, ezentúl is támogatni.

A képviselő-jelölés ma még korai. De ha, — a mi valószínű, — a képviselőház rövid idő alatt feloszlatatik és a debreceni II. kerület szabadelvű párti polgárai az ő csekély személyével kívánják a választási küzdelmet megvívni, úgy ő kötelességének fogja tartani, hogy megtisztelő és reá nézve felette kitüntető felhívásuknak eleget tegyen. Kéri a megjelent urakat, hogy küldöiknek is tolmácsolják legmelegebb hálás köszönetét.

A küldöttség örömmel fogadta és lelkesen megéljenezte Münnich Aurél nyilatkozatát. Azután fesztelen, barátságos társalgásban a II. kerület szabadelvű pártjának ötös küldöttsége jó ideig időzött a képviselőnél.

Öt év múlva.

Írta: Ifju Széll István.

Észbontóan szépnek tűnt fel az a halvány piros arcú fiatal asszony, midőn hanyagul a pamlag karjára dőlve szeme közé nézett Litkey Jenőnek.

— Nos, mit szól szavaimhoz? kérdezte hirtelen, félbe szakítva ezáltal a közöttük támadt csöndet.

Litkey Jenő, — ki nem tartozott ugyan a legszebb férfiak közé, de szabályos karesu alakja és megnyerő modoráért inkább rokon szentes fiatal embernek volt mondható: esdő tekintetét vetett a esábitóan szép asszonyra.

— Tehát süket fülekre találtak szavaim, — szólt szomorú hangon. Pedig valaha meghallgatta szavaimat. — Emlékszik-e édes Veron, milyen boldoggá tett ma öt éve valomásával? — Oh maga nagyon megváltozott.

A szép asszony hátra simítá a homlokára hanyatló göndör fürtjeit, s mintegy önmagához beszélve felelt:

— Ma öt éve Litkey? . . . igazsága van: akkor egészen más voltam. De ne feledje el, ma már asszony vagyok, szomorú magányban élő özvegy, ki rövid öt év alatt annyi rosszat éltem át, mint más egy hosszú élet alatt.

— Mi is volt tényleg az én asszonyágom? — folytatta aztán mellére csüggesztett fejjel.

— Higyje meg Litkey, nem volt egyéb esőndes haldoklásnál. Nejvévé lettem annak,

kihez szívem legkisebb esőpp vére sem vonzott, s kit csak tisztelni és becsülni tudtam csupán. Mert a szegény megboldogult férjem mint a becsületes ember volt. Oh, oda adtam volna életem felét, hogy ha úgy tudtam volna szeretni szegényt, mint ahogyan ő engem szeretett . . .

Litkey mintegy elnyelni látszott tekintetével a könnyezve beszélő asszonyt s mikor annak hangja zokogásba fullt el, oda rogyott a lábai elé. Megfogta a szép asszony remegő, gyöngye kezét, s suttogásszerű, esdő hangon beszélt hozzá.

— Veron, édes, bánatos egyetlen mindenem, hallgassa meg szavaimat . . . hiszen valaha szeretett: megesküdött reá. Legyen a régi, szeressen, mint én még most is szeretem, titkon bár, de határtalanul, örült szerelemmel.

— Ugyebár szeretni fog? . . . Senki sem fogja megtudni, hogy imádom, szeretem. — Na mondja . . . mondja ki a valót édes Veron . . . az Isten sem verheti meg érte . . .

A fiatal asszony tagadólag rázta szép fejét, majd megfogva az előtte térdeplő fiatal ember kezét: remegő, de szemrehányó hangon szólt hozzá:

— Álljon fel Litkey, s ne feledkezzék meg önmagáról és férfiúi kötelességeiről.

Litkey összereszt, s fülég pirulva emelkedett fel. Az asszony pedig folytatta:

— Lásza Litkey, maga most teljesen rá szolgált arra, hogy magával az életben soha szóba ne álljak.

— Ne Veron . . . az az hogy — re-

begte Litkey — ne beszéljen így, mikor olyan nagyon szeretem.

A szép asszony hosszan ránézett Litkeyre, s az egyik zsölyére mutatva — így szólt:

— Üljön le Litkey, magához van még egy pár szavam, hogy közöttünk ez a jelenet soha az életben ne ismétlődjen.

Litkey zavartan ült le, s színéből kikelve, szemlesütve hallgatta a szép özvegy szavait.

— Litkey, — szólt az, most már az ő lebilincselő, kedves hangján, — emlékszik-e arra az időre, mikor mi legelőször megláttuk egymást?

— Igen, óh, igen, emlékszem . . . fiatal gyermekek voltunk.

— Igazsága van. Én tizenhétéves, maga huszonhárom.

— Párhónapig ugyebár csak az utcán találkoztunk. Maga sem tudta kivagyok, én sem, hogy maga kicsoda. Csak a szemeink beszéltek. Mikor az első hosszú szoknyát kaptam, s először vittek szüleim nyilvános mulatságba: a kaszinó estélyen találkoztam magával.

— Emlékszem . . . úgy előttem van a leánykori arca.

S aztán már bejáratos volt a házuunkhoz. Mint fiatal bohó leány minden szavát aranyrak vettem. Hitelt adtam vallomásának, s nem tagadom, szívemben valami, azelőtt teljesen ösmeretlen érzést keltett fel. S lásza Litkey az az érzés igaz volt és őszinte. Komolyabban kezdtem felfogni az életet. Emlékezhetik, milyen esdve kértem magát: igyekezzék ember lenni, dacolni a sorssal!

Ezzel Debrecen városában kibontották az első választási lobogót és a kerület szabadelvű pártja erősen reméli, hogy régi, hosszú éveken át hű kerületét ezuttal viszhahódítja.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 27.

Az ünnepek elmúltanak, a helyzet azonban nem változott. A képviselőház holnap délelőtt 12 órakor ismét összeül és a helyzet ismét csak nem változik és nem változik majd csak akkor, a mikor az új Ház ül össze.

A kik a holnapi ülésen valamelyes fordulatot várnak azok csalódnak fognak. Nem kizárt, hogy holnap Tisza István gróf kormányelnök beszél és felszólalnak az ellenzék vezérei is, mindez azonban csak akadémikus jellegű lehet, mert a két tábor között az összekötő kapocs teljesen megszakadt.

Az ellenzék vezérlőbizottsága ma délelőtt tíz órakor a Kossuth-párton értekezletet tartott. Apponyi Albert csak később déltájban érkezett.

A mai konferencia a kerületek beosztásával és a jelölésekkel foglalkozott. Nagy bajnak tudják, hogy számos helyen nem kell a mostani képviselő; helyettes persze tudnának, de a régi ember nem áll el kerületéből és így majd torzsalkodásra kerül a sor. Karcagon például a függetlenségi párt csak akkor győzhet, ha eddigi képviselőjétől eláll és így van ez a bihari Tenkén is. Több helyen a koalíció csütörtököt mondott, így Érsekújváron és Fülöpszálláson is. Kavardás származik azon is, hogy a vidéki ellenzéki pártok nem veszik be, nem akceptálják az ellenzék központ jelöltjét. Így van ez például Vácott, a hol helyi ellenzéki jelölt van és a hol ennél fogva a központ jelöltjét Vigyázó Ferenc grófot nem fogadják el. Nagyon kényes kérdések ezek és majdnem megoldhatatlanok, mert személyes érzékenykedések állják útjukat a megoldás közeledésének is.

Tisza István gróf kormányelnök ma Budapestre tért vissza és átvette két tárcájának vezetését. A szabadelvűpárt este hét órakor értekezletet tart.

— Ne szeret. S maga Litkey mit tett? Napról napra, hónapról, hónapokra, évekről, évekre hitegetett; százszor magamra vontam szüleim haragját egyedül magáért. S mikor célhoz ért, önálló lett, s megtudta, hogy boldogult atyám anyagilag teljesen tönkre ment, hogy nem maradt egyebem romlatlan, tiszta szeretetemmél: a faképnél hagyott.

— No lássa Litkey, ilyenek magok férfiak. Maga felől azóta százszor meghaltam volna éhen.

— Emlékszik-e reá, mikor szegény atyámnak mindenét elvették, s én bekötött fejvel, egyszerű, fekete karton ruháskában a kerepesi-ut végén ma négy éve találkoztam magával? Maga akkor mézes betit élte. Feleségével karon fogva, vidám kacajjal és félre fordított fejjel haladt el mellettem. Nem tagadom — mert hiszen mindig őszinte voltam magával szemben — visszafordultam utánok, hogy hátha vissza néz reám. S ugyebár annyira sem érdemesített? Tova siettek gondtalanul, boldogan, s én haladtam tovább összetört szívvel.

S mindezek után ma felkeres engem, özvegyiségemnek hatodik havában, hogy felajánlja szerelmét, mi leplezetlen nyelven szólva maga a legotrombább bűn.

— De nem, ne tekintse szavaimat szemre hányásnak. Ami megtörtént, azt meg nem történté tenni lehetetlenség. Engem kárpótol az Isten. Lássa van mindennem, a koldus botra jutott Balázs Endre leányát jólét a közbecsülés veszi körül.

— Csak boldogsága nincsen, — rebegte Litkey zavartan.

Szabadság.

Válságos, zivataros időkkel köszönt be néhány nap múlva az új esztendő.

Magyarország alkotmányos élete 1867 óta még nem ért meg ilyen rendkívüli eseményeket, a minők az 1905-ik esztendővel a magyar nemzetre elkövetkezhetnek.

Ilyen időkben felette fontos, hogy az olvasó közönség megbízható, komoly, szókimondó, az igazság, a nemzeti törekvések erejével küzdő lapot olvasson. Különösen szükséges a helyi lap jó megválasztása, mert a mai mozgalmas időkben a vidéki sajtó feladata és hivatása előtérbe nyomul és a közönség tájékozására nélkülözhetetlen.

A Szabadság joggal, önérettel és megelégedéssel hivatkozhatik arra, hogy a sajtó nemzeti hivatását eddig teljes sikerrel betöltötte s a debreceni művelt, jóízű közönségnek irodalmi szinten álló, komoly, megbízható, alapos, közvetlen értesüléseivel elsőrendű forrása volt.

A Szabadság ezentúl is, az új esztendő bekövetkező izgalmai közt még inkább arra fog törekedni, hogy a politikai szabadelvűség, a független szókimondás, a modern újságírói készség, a nemzeti lélek és az általános műveltség szolgálatában az olvasó fokozottabb igényeit is kielégítse.

A politikai eseményekről a Szabadság gyorsan, pontosan közvetlen forrásból értesíti a közönséget.

Megnagyobbodott alakjában, bővebb tartalmával, a hírszolgálat összes eszközeinek birtokában a Szabadság méltán remélheti, hogy mint eddig, ezentúl is Debrecen város előkelő, művelt közönségének kedvelt napilapja lesz.

Kérjük a tisztelt olvasó közönség szíves jóindulatát.

Tisztelettel

A Szabadság szerkesztősege.

SZABADSÁG.

1905. január elsejével új előfizetést nyitunk a Szabadság 1905. évi folyó-mására.

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6

Január—márciusra	3	"
Egy hónapra	1	"
Vidékre postán küldve:		
Egész évre	20	"
Fél évre	10	"
Január—márciusra	5	"

Egyes szám ára 4 fillér.

Tisztelettel

A Szabadság kiadóhivatala

Napi hírek.

Lujza hercegnő öngyilkossági híre.

Tegnap az a hír járta be a sajtót, hogy a volt szász trónörökösné öngyilkosságot követett el. Az előzmények után a hír nem volt egészen valószínűtlen, mert hisz Lujzát a legkeserűbb csalódás érte, amely nőt és anyát csak érhet. Bécsből telefonon azt az értesítést kaptuk, hogy az öngyilkosságra vonatkozó hír nem felel meg a valóságnak. Lujza Salzburgba fog visszatérni szüleihez és ott marad egyelőre mindaddig, amíg soráról végleges intézkedés nem történik.

— Körözött főhadnagy. A budapesti kir. törvényszék köröző levelet bocsátott ki Thoroczkay István 35 éves főhadnagy ellen, akit az a gyanu terhel, hogy a múlt év őszén egy 6000 koronás váltóra Thoroczkay Sándor kibocsátó névaláírását hamisította. A körözött főhadnagy vézna testalkatú és alacsony termetű. Haja gesztenyebarna, különös ismeretű jele, hogy jobb arcán egy mogoró nagyságú daganat van. Minthogy a terhelt az eljárás során megszökött, a törvényszék felhívja az összes bírót és közigazgatási hatóságokat, hogy tartóztassák le őt s szállítsák a legközelebbi járásbíróhoz vagy ügyészség fogházába.

— Felolvasó est a róm. kath. főgymnáziumban. A harmadik felolvasó este ezen évadban folyó hó 29-én csütörtökön lesz megtartva a róm. kath. főgymnasium dísztermében, a szokott időben. A műsor, melyet holnap egész terjedelmében közlünk, ismét igen érdekesnek ígérkezik. Husz Lajos igazgató-tanár, a jeles zeneíró fülbemászó, kedves „Bölcső dalát” adja elő a női kar. Majd dr. Wolafka Nándor tart felolvasást a

— Ne hgyje azt Litkey. Boldogabb vagyok én mint maga. Legalább én úgy gondolom, Magának van felesége, s lássa még is az én szerelmemért eped. Nekem nincsen férjem, özvegy nő vagyok. Férjem sem szép nem volt, sem olyan csinos, mint maga, vagy száz más, s mégis, férfias nyíltságával jóságával úgy bele véste arcát szívembe, hogy nincs az a férfi, kinek szavai onnan kitöröljék. Ő mig élt, értem élt: s mig én élek, az ő emlékének élek, s azért a kincseket érő szép ajándékáért, melyet igaz vonzalma zálogaként, szomorú özvegyiségemnek megédesítőjeként nekem hagyott! az én kicsi fiamért.

— Ugyan jöjjön, nézze meg; olyan a két kicsi arca, mint a leesett hó, melyre ártatlan galambnak piros vére hullott. Ha meglátja, ha szívére öleli, belátja, hogy most is olyan tiszta a lelkem mint volt.

Litkey gépszerűen követte a szép asszony léptét az egyik oldal szobába, hol puha fehér párnák között egy nyolc-kilenc hónaposnak látszó csöppke teremtés gögicsélve játszadozott a gyermekkeszi csipke függönyével.

Ahogy tekintete rá esett, arca vérvörös lett. Ugy állott ott a gyermekkeszi mellett réveteg tekintettel. Hol a gyermekre, hol az anyjára nézett. Szinte arcizmainak ideges rángatózásából látszott, hogy belsőjét valami bántja.

Talán az az édes szeretet, az az odaadó gyöngédség bántotta, mely az anyaszavaiból kitetszett, mikor kebelére ölelte fekete eszokroktól diszített pólyába burkolt gyermekét.

— Nézze, ugyebár nem csunya gyermek az én kis árvám? szolt a szép özvegy feléje tartva a gyermeket.

Litkey csak nézett a gyermekre, majd megragadva az özvegy asszony kezét, szinte torokhangon így szolt:

— Bocsásson meg Veron, ... esztelenség volt tőlem amit tettem.

A szép asszony egyik kezét rátette a Litkey vállára; hosszan a szeme közé nézett s csak aztán szólalt meg nyugodt, szelid hangon:

— Sajnálom magát Litkey. Megbocsátom, hogy megzavarta lelkem nyugalma. Ha nem veti meg, adok egy tanácsot magának: szeresse a feleségét. Higyje meg, az a szegény asszony sokat szenved, azért hogy nem panaszkodik. Ha ezt megteszi, becsülni fogom magát.

Litkey érthetetlen szavakat mormolt fogai között, s mintegy támoogyva ment haza.

Másnap egyik fővárosi lapban egy vers jelent meg Litkey Jenő aláírással. Meglátta rajta, hogy írója kezdő verselő, de az melegség, mely a rövidke kis versen végig ömlött, a szíve mélyéig markolt az olvasónak.

Sokan kétszer-háromszor is elolvasták a „Feleségemhez” című versikét, s mig egy beteges, sápadt asszony imakönyvébe helyezte el, addig egy szomorú szép özvegy asszony felibe hajolt és sirt titokban, hosszsan, keservesen.

— Ilyen az élet!

„Megváltó életéből címmel, mely felolvasást a színes vetített képek sokasága fog szemlélhetővé is tenni. Dr. Wolafka rendkívül szellemes s magas röptű felolvasásának bizonyára nem csekély érdekességet adandó a színes, vetített képek bemutatása. A felolvasást egy zenei trió előadása követi. Domaniczky Teréz k. a. gordonkán, Werlin Sándorné urnő zongorán s Podolsky Margit k. a. hegedűn adják elő a gyönyörű zenei hármast, a tőlük megszokott zenei tökélyvel, csillogó technikával. Az estét ifj. Póka Gyula zongorajátéka rekeszti be, ki Chopin s Székely műveiből ad elő az ő ismert virtuozitásával. Ezen igen érdekesnek ígérkező estére jegyek kaphatók Mihalovics J. gyógyszer-tárában s este a pénztárnál.

— **Gyorsaság—boszorkányság.** Mulságos végű betörési eset történt karácsonyeste Pécsen. Két derék esendő beállított egy Fái Imre nevű hírhedt betörővel Lenkei Lajoshoz, a Pécsi Napló szerkesztőjéhez és azt kérdezte tőle nem hiányzik-e pénze, ékszere? A különös kérdésre a szerkesztő azt felelte, hogy nem; de megkülönböztetve is mi közük nekik hozzá? A esendő erre elő adták, hogy elesípték az országuton az idehozott betörőt, akinél pénzt és sok ékszer találtak. A betörő nem tudta megmondani, hogy kitől lopta el az értékes holmit; de töredelmesen bevallotta, hogy elvezeti a esendőket oda, a hol a betörést elkövette. Így jutottak el a szerkesztőhöz és a betörő rá is ismert Lenkei iróasztalának a fiókjára, melyből a pénzt és az ékszereket elemelte. A szerkesztő ekkor megvizsgálta a fiókot, mely fel volt törve és üres volt. Már most aztán rajta volt az örvendezés sora, mikor a esendő eléje rakták az ellopott értéktárgyakat. Lenkei Lajossal tehát megesett az a csoda, hogy előbb ösmerte meg azt, aki nála betörést követett el és csak azután tudta meg, hogy kifosztották. A esendő ügyes fogásnak ez a gyorsasága már igazán boszorkányság. De bizony megtörtént az eset. A két boszorkányos gyorsaságú betörő-fogó neve Kis Lajos örsvezető és Visnyei János káplár.

— **Bizottsági tagválasztás.** Ma reggel 8 órakor ejtik meg az első és második kerületben megüresedett három városi törvényhatósági bizottsági tagválasztásokat. A Csapó utcán eddigelé három jelöltről van csak szó és pedig Dr. Varga Lajos ügyvéd, Kovács János ev. ref. lelkész és gróf Degenfeld József. De reggel 8 óráig még fog akadni néhány önjelölt is. A Péterfián a a szabadelvű párt Csiky Lajost jelölte, ki nek megválasztása, majdnem bizonyosra vehető. Föllépteti ellene a függetlenségi párt Török Pétert. Hir szerint itt is sok az önjelölt. A választók egy része Roskovicz Arthur hírlapíró mellett foglal állást.

— **Fényes esküvő.** Kovács József polgármester fogadott leányának, Sáska Gizellának vasárnap volt az esküvője dr. Gigante Silvino fiumei kereskedelmi akadémiai tanárral. A szép párt Kiss Albert lelkész eskette össze. Az esküvőn nagyszámú közönség volt jelen. Az új pár még aznap Fiuméba utazott.

— **Bészler Lajos temetése.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra Bészler Lajos nyug. városi tanácsnokot, a Kossuth utcai temetőbe. A halottas háznál Szele György ev. ref. lelkész mondott megemléző gyászbeszédet, melynek elhangzása után megindult a menet a temető felé. A sírnál Király Gyula városi tanácsnok bucsuztatta el az elhunytat a városi tanács nevében, amely testületileg vonult ki a végtisztességre Kovács József polgármester vezetése alatt. A sírnál a debreceni dalárda gyászdalokat énekelt.

— **Az izr. hitközség diszgyűlése.** Hétfőn délelőtt folyt le az izr. hitközség új disztes tanácsstermében az új székház felavatása és Reichmann Armin hitközségi elnök arcképének leleplezése céljából összehívott diszgyűlés. A nagy terem zsúfolásig megtelt hitközségi tagokkal. Stern József megnyitó beszéde után küldöttség hozta a terembe Reichmann Armin hitközségi elnököt. Ezután következett Tolozko Nándor kántor éneke és Krausz főrabbi felavató beszéde, melynek elhangzása után dr. Popper Mór tartotta meg ünneplő beszédét; melyben az elnök érdemeit méltatta. Az ünnepi beszéd elhangzása után lehullott a lepel a festményről, mely Karvaly József budapesti festőművész ecsetjét dicséri. Reichmann Armin mély meghatottsággal mondott köszönetet a szép kitüntetésért és ezen előtte örökké felejthetetlen nap emlékére 15.000 koronát a alapítványokat tett. Ezen összegből a debreceni egyetem és az izr. iskola 3000—3000 koronát a siketnéma intézet 1000 koronát, a kiházasítási és szegény alap 1500—1500 koronát, ref. főgymn. kath. főgym. főreáliskola és keresk. akadémia egyenként 1000—1000 koronát a görög kath. egyház iskolaépítésre az elagott iparosok segélyalapja s még más intézmény 200—200 koronát kap. A fényes és lélekemelő ünnepély a Hymnus éneklésével ért véget. Es 8 órakor a hitközség képviselő testülete Reichmann Armin elnök tiszteletére társasvacsorát rendezett a Frohner-szálló külön termében melyen az első tósztot Stern József mondotta az elnökre. Majd Krausz Vilmos főrabbi tartott ékesszólástól sziporkázó beszédet. Dr. Popper Mór Dr. Bakonyit — ez vizont a főrabbit éltette. Kuti Zsigmond igazgató az elnököt, az előjáróságot és képviselő testületet éltette. Dr. Balázs Bertalan és Liebthblau Albert Dr. Popper Mór iskolaszéki elnököt, Dr. Gutfreund Károly festőművészt köszöntötték fel. Dr. Szántó Sámuel és ifj. Schvarev Vilmos az egyetértést és összetartást hangsúlyozták. Banket alatt Tolozko főkántor és énekkara szebbnél szebb egyházi és hazafias dalokat énekelt, Magyariek pedig szívet lelkét vidítón muzsikáltak. A társaság éjfélig maradt együtt.

— **Emile Loubet a fegházban.** Vidám történet esett meg a minap a roueni állomáson. Az állomásfőnök a hivatalos szobájában ült, mikor egy vasúti szolga átnyújtott neki egy névjegyet, mondván:

— Ez az ur beszélni szeretne önnel, hogy panaszt emeljen egy goromba vonatvezető ellen.

— Az állomásfőnök elolvassa a névjegyet: Emile Loubet s úgy fölugrott, mintha mérges pök esípte volna meg. Pár pillanat alatt fölkapta diszruháját s mélyeséges hajlongások közt ment ki a váróterembe. Valami olyasfélért mormolva, hogy mily nagy szerencsében részesíti őt a köztársaság elnöke.

— Van szerencsém — mondja neki egy harminc évesnek látszó fiatal ember.

— Távozzék rögtön, — rivalt rá az állomásfőnök — mert Emile Loubet urat várom.

— De hiszen én vagyok Emile Loubet.

— Fiatal barátom, — mondá a főnök — nagyon könnyen a torkára forrhat az ilyen tréfa.

— De kérem, mikor csakugyan Emile Loubet vagyok.

— Fogja be a száját, — dörgé az állomásfőnök — nem engedem magam misztifikálni.

S mielőtt a fiatal ember védekezhetett volna, a vasúti alkalmazottak megragadták s elzárták. Másnap kiderült az igazság. A fiatal ember főnöke bebizonyította, hogy alkalmazottja nem elnöke ugyan a francia köztársaságnak, de tényleg Emile Loubet, mire szabadon bocsátották. Emile Loubet azonban nem hagyta annyiban dolgot, hanem jogtalan letartóztatás miatt bepörölte az állomásfőnököt.

— **Lázongások Oroszországban.** A moszkvai egyetem néhány magántanára és rendes tanára tegnap az egyetemi tanácsnál indítványt terjesztettek be, amelyben tiltakozást ajánlanak a tanulókkal f. hó 19-én elkövetett erőszakoskodások ellen. Az egyetemi tanács elhatározta, hogy egyelőre megvizsgálja a körülményeket, amelyek a 19-iki tüntetést előidézték. Hir szerint a magántanárok nagy része azt indítványozta, hogy vizsgálják meg azokat az okokat, amelyek a tanulók zavargását előidézték és a tanulmányok rendjét megzavarták. A mozgalom ve-

zetői azt állítják, hogy a zavargás elkerülésére kívánatos az egyetem önkormányzata, ez pedig csak Oroszország társadalmi rendjének megváltoztatásával lehetséges. — Mint Szentpétervárról jelentik, Randonban tegnap délután 1 órakor a katolikus egyházi tisztület után egy főleg munkásokból álló tömeg vonult végig piros zászlókkal és munkásdalokat énekelve a főútcán. A tömeggel szembeszálló járőröket lövésekkel fogták. A 26. számú gyalogezred parancsnokát megölték, egy esendőrt megsebesítettek. A tüntetők közül egy embert öltek meg. Itt jelenleg folyik a mozgósítás.

— **Választmányi ülés.** Az Iparos-kör választmányának délután 5 órakor a kör helyiségében ülése lesz, mely a téli mulatság napját határozták el. Az elnökség javaslata az, hogy a bált február hó első vasárnapján tartsák meg.

— **Egy őrmester szerencsétlensége.** Vasárnap vezetes szerencsétlenség történt a debreceni mentelepen. Mátyás őrmester az egyik lovat lovagolta. A ló makrancoskodott és hátravetette magát, miközben elbukott. Mátyás őrmester lebukott a lóról, de oly szerencsétlenül, hogy a ló alá került. A szerencsétlen huszározmester életveszélyes sérüléseket szenvedett. Beszállították a katonai kórházba, hol most is súlyos beteg fekszik.

— **A város nyugdíjügyi bizottsága** tegnap délután Vecsey Imre főjegyző elnöklése alatt ülést tartott, melyen az e hó 30-án tartandó közgyűlésre előkészítették a nyugdíjasok ügyeit.

— **Országos vásárok elhalasztása.** A kereskedelmi miniszter tegnap leiratot intézett a városi tanácshoz, melyben megengedte, hogy 1905. évi áprilisi és októberi országos vásárok a keresztény és izraelita ünnepekre való tekintetből elhalasztassanak. Így a Szent-György napi vásár 1905. év április 10—18-ika között, a Dienes-napi országos vásár október 9—15-ike között, a hortobágyi baromvásár pedig június 23-án fog megtartatni.

— **Szociálista kongresszus.** Kolozsvárról írják. Tegnap nyílt meg az erdélyrészi szociáldemokrata párt második kongresszusa. A kongresszusra a város munkássága nagy számban jelent meg. Küldöttségileg résztvettek azon Szamosujvár, Deés, Brassó, Zilah, Szilágy-Somlyó, Szilágy-Cseh, Székelyudvarhely, Csik-Szereda, Seps-Szent-György, Szászrégen, Felvinc, Nagy-Ényed, Nagy-Szeben és még számos kisebb helyek küldöttei. Budapestről Bokányi Dezső jelent meg. A napirend első napjára szánt pontjait letárgyalták és azokról a módokról tanácsoltak, miként lehetne a mozgalmat még intenzívebbé tenni. Érdekes volt a napirend ama pontja, mely a nemzeti kérdésben való állásfoglalás kérdésével foglalkozott. Elesen megáramadt az a tendenciát, hogy a nemzeti-ségeket egymás ellen uszítják és a nemzeti-ségi agitátorok által tűzött politikát határozottan elítélték. Végül hangsúlyozták a munkásságnak nemzeti-ségi különbség nélkül való szolidaritását.

— **Rablóvilág Bihar megyében.** A margittai járásból vesszük a hirt, hogy ott rablók és kalandorok rettegésben tartják a vidéket. Nem csak hogy templomokat fosztogatnak ki, de az emberek lakásába is a legnagyobb vakmerőséggel törnek be. Régebben csak hizott libák, sertések tűntek el, most már a vagyon, a pénz s az ember élete ellen követnek el rémes tetteket. A környék lakossága a legizgalmasabb napokat éli. Így is a nyomor, az inség oly nagy, hogy számtalan családnak már betévé falatja sincs.

— **Hirtelen meghalt lelencgyermek** A fővárosi gyermekmenhelyről küldötték Debrecenbe Ganarda József 8 éves lelencgyermekét, kit tartásra a Teleki utca 80. számú háznál lakó asszonynál helyezték el a debreceni gyermekmenhely. A kis fiu hétfőn délelőtt templomba ment. Mikor onnan haza-

ment rosszul lett s mire orvost hívtak hozzá, meghalt. Holttestét boncolás végett a kórházba szállították.

— **Éretlen tréfa.** Homok utca 19. számú háznál lakadalom volt a múlt éjjel. Kovács Ferenc kereskedő segéd és Kovács Ferenc hentessegéd kissé kapatosan mentek arra és két ablakot levettek. A lakadalmas nép közül többen észrevették az ablak levését és a tréfa szerzőit üzőbe vették. Már csaknem elmenekült a két segéd, mikor egyszerre két rendőrrel álltak szembe. A rendőrök bekisérték a rossz tréfát üző Kovács Ferenceket.

— **Koldus kéményseprő.** A Csapó utcán koldulás miatt fogták el Sebestyén Sándor kéményseprő segédét. A központon a munkakönyvéből kiderült, hogy 1899 évi január 22-e óta nem dolgozik, hanem kéregetéssel tengeti életét. Eltoloncolják.

— **Munkás dalestély.** A debreceni munkás dalegylet karácsony másod napján tartotta dal- és táncestélyét a Bika dísztermében. A nyitány után Abrányi Boldog voltam kezdetű szerzeményét adta elő a dalegylet. Varga László hatásos szavalata után Lányi Bärmerre jár kezdetű dalát adta elő a dalegylet. Kaliczky Ernő humoros szavalata után Horváth Ákos Késő vágy című dalát énekelte a dalegylet, amely a Rákóczi indulóval fejezte be a tartalmas műsort. Azután tombola, majd tánc következett. A jól sikerült dalestély vendégei hajnalban hagyták el a tánctermet.

— **Agyongázolt aggastyán.** A Nyiregyháza felől jövő 4661-es tehervonat vasárnap este elütte a Csapókertnél Váradi Imre 75 éves napszámot. A vonat azonnal megállt és a kerekek alól még élve vették ki az elgázolt aggastyánt. Váradit az állomásra innen a kórházba vitték, hol néhány óra alatt meghalt. A vizsgálatot megindították, hogy terhel-e valakit felelőség a halál miatt.

— **Egyházi pályázatok.** A debreceni református egyház tanyai épületeinek készítésére beérkezett pályázatokat holnap délután 4 órakor bontja fel az arra választott bizottság az egyházi hivatalban.

— **Esküvő.** Groszman Ignác tartalékos hadnagy, banktulajdonos vasárnap esküdtött örök hűséget Turai Farkas kedves leányának, Margitnak.

— **Adományok.** A siketnémák karácsonyfájára még a következő adományokat vettem, amelyekért az egyesület nevében szintén hálás köszönetet mondok. dr. Irinyi István 3 kor. özv. Merényi Ferencné 2 k., özv. Vargha Ferencné 2 k., Kerek Eszterike 1 k., Szabó Katus és Sándor 40 fillér egy kosár alma, Pongrácz Géza 12 drb. irón, 12 jegyzőkönyv, 6 csomag színes irón, 5 doboz levélpapír és többféle karácsonyfadísz, Békés Lajos 6 pár harisnya, 4 pár keztyű. Ippen Schwartz 12 pár harisnya, 3 drb. sapka, 6 pár keztyű, 3 drb. belső öltöny. Vallerstein Fülöp fiai cég 4 pár keztyű, 10 pár harisnya. Donogán és Somossy 2 korona. Füleky Pál, egy. pénztáros.

— **Gyönyörű babakocsik, bölcsők és babaágyak,** francia babák, katonák és hintalovak igen olcsó! Montze áruházában Piac-és Szent Anna utca sarkán.

— **A gyermekjáték vége.** Súlyos baleset történt tegnap délután a Percses-u. 12. számú házban. Banyik András néhány gyermekpajtásával favágást játszott. Az egyik gyermek felvette a fejszét, a kis Banyik tartott a tőkére egy fahasábot. Mikor a kis favágó a fejszével lesulytott, elhibázta a vágást és Banyiknak két ujját levágta. A súlyosan sérült gyermeket a kórházba ápolják.

— **Tűz- és veszélymentes, villanyfényű tündérgyertyák** karácsonyfára, 1 doboz 40 kr. Montze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent Anna-utca sarkán.

— **Részegek.** Az ünnep mindkét napján egész csapat férfit és nőt vittek be a rendőrök a központra betrányos részegség miatt. A többi között özv. Onodi Andrásné, ki a

Piac-utcán a részegségtől esztét vesztve ájultan rogyott össze. — Holt részegen, véresre verve feküdt a Petőfiteren Rác Antal zenész, ki vagy esésében, vagy ütésektől olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházba kellett szállítani.

— **Uj aranyozó folyadék,** melylyel mindenki bármit is azonnal moshatóan újja aranyozhat, 1 üveg hozzá való ecsettel 40 kr. 150 és 250 kapható kizárólag Montze áruházában.

— **Rendőri hírek.** Buttkay János Jókai-utca 11. sz. a lakos feljelentést tett a központon Soják Bertalan kvártéjosa ellen, hogy az egy esomó adósság hátrahagyásával tőle megszökött és emlékül magával vitte 90 korona értékű télikabátját. — Konkoly Kálmánál, a főreáliskola kapusánál karácsony éjszakáján betörők jártak. Valaki álkulesesal felnyitotta lakása ajtaját és a szekrényét és onnan 58 korona értékű arany és ruhaneműt lopott el. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképképzés a műteremkapubejárataánál levő kiskakában.

— **Gyenge, tüdőbajra hajlandó** görjelykörös, vérszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovits-féle izetlen csukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga sem kellemetlen ize nincsen szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovits J. gyógyszerárban Debrecen.

Az Arany B.ka kávéházban minden este cigányzene

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerdán. Kis pajtás. Vigjáték.
Csütörtökön Görögország. Daljáték.
Pénteken. Tékózló. Látványosság.
Szombaton. Tavasz. Daljáték. Kezdeté 6 órakor.
Vasárnap. Himfy dalai vigjáték.

* **Színházi hírek.** Szerdán kerül színre Veber Pierre 4 felvonásos vigjátéka A kis pajtás a legutóbbi szereposztással. — Ma tartották a rendelkező próbát a Berndt Róza színműből. — A János vitéz zongora próbái megkezdődtek, s az operett a jövő hó közepén színre kerül. Szombaton a Tavasz előadása 6 órakor kezdődik.

TAVIRÁTOK.

Meggyilkolt miniszteri tanácsos.

Székesfehérvár. Gondol Gábor nyugalmazott miniszteri tanácsos, földbirto-kost, ma lakásán meggyilkolva találták hozzátartozói. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a tettes kézrekerítése iránt.

Letartóztatott ügyvéd.

Budapest, dec. 27. A hetek óta letartóztatott Dr. Roth Sándor fővárosi ügyvédet ma délután a bpesti törvényszék vádtanácsa szabadlábra helyezte.

Lujza hercegnő.

Drezda, dec. 27. Montignoso grófnő ma délben Firencébe utazott. Öngyilkosság híre valótlán.

Syveton halála.

Páris, dec. 27. Boncard vizsgálóbíró délután ismételtén megjelent Syvetonné lakásán a délelőtt megkezdett kísérletek folytatására. Számos kíváncsi gyűlt össze a ház előtt, de a rendőrgyöngök szétoszlatták őket.

Páris, dec. 27. A Syveton család ügyvédje, a ki a Syveton ügyében tartott vizsgálatnál jelen volt, bejelentette, hogy a vizsgálat adatai szerint öngyilkosság ki van zárva.

A japán-orosz háború.

London, dec. 27. A balti flotta veszedelméről érkezik hír ide s az a föltevés, hogy Roszdetvenszky tengernagy aligha éri el a célját, mind valószínűbbé válik. A balti flottának ugyanis a máltai uton kell áthaladnia. Ez az a hely, a hol végzete utólérheti s a készülődésekből azt kell következtetni, hogy a japánok nem mulasztják el az alkalmat a balti flottát ezen az útvonalon vagy lehetetlenné tenni, vagy megsemmisíteni. Togo tengernagy már utban is van erősen felszerelt tengeri haderejével, hogy utját vágja a balti flottának.

A kínai tengerbe érkezve, a balti flotta egy-két-három mértföldnyi széles vízi uton fog áthaladni ezt az utat négy-öt óra alatt meg is tehetné. De a japán repülő hajóraj Togo admirális vezérlete alatt már minden előkészületet megtett, hogy Szumatrától délre elzárja a balti flottát és utjában ne bocsássa tovább. Hírlik, hogy azon a területen a japánok már aknákat helyeztek el s több torpedó és torpedózúzó van a vizeken, hogy a balti flottát fogadja. Ha Roszdetvenszki, a balti flotta parancsnoka a veszélytől szabadulni akarna, csak francia kikötőkben találhatna menedéket, de ez okvetlenül a a semlegesség megszegése volna.

London, dec. 27. A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból 26-áról: A taotáj az orosz konzultól kívánta az „Aszkold” tengerésznek kiadását, a ki egy kínait megölt. Mivelhogy az oroszok eddig nem adtak feleletet és Sanghai lakossága nyugtalanodik, a taotáj mihez tartás végett a külügyi hivatalhoz fordult.

London, dec. 26. Több haretéri tudósítás szerint Nogi tábornok veszedelmesen megsebesült. A dalmi kórházban ápolják.

Az orosz alkotmány.

Pétervár, december 27. A kormány egy kommunikét ad ki: A zemszvo képviselők pétervári kongresszusa reformkivánásokat hangoztatott, amelyek a sajtóban, különböző gyülekezetekben és törvényellenes módon a városi dumekben megbeszélés tárgyát tesszik. A fennálló államrend ellen irányuló mozgalom távol áll az orosz néptől, mely az államrend régi alapjaihoz hű. A mozgalom olyan jellegű akar adni a forrongásnak, mint ha az általános jellegű volna. A kormánynak kötelessége az államrendet és köznyugalmat megvédeni, minden olyan kísérlettől, mely a rendes működését megakarja szakítani, szembe kell szállania minden kormányellenes jellegű gyűléssel; mely a nyugalmat és rendet meg akarja sérteni. A bűnösöket, különösen államszolgálatban álló személyeket, törvényes felelősségre vonják. A gazdasági és városi gyűlések, valamint mindenemű társulati kötelesek hatáskörük határain belül maradni és nem szabad oly kérdéseket feszegetni, melyeknek tárgyalására felhatalmazásuk nincs. Az önkormányzat sserveinek elnökei és az egyesületi elnökök is törvényesen felelősek azért, hogy ilyen kérdéseket vita alá bocsátanak. A sajtó szerveinek józan magatartást kell megővni az eseményekkel szemben és felelősségük tudatában megnyugtatólag kell hatniok a társadalomra.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 27.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsra került forgalomba változatlanul tartott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok Idő: szép.

TÖRVÉNYKEZÉ.

§ **A kir. kuria új beosztása.** Most készült el a kir. kuria polgári és büntető tanácsainak új beosztása, amely az új ki-nevezésekre és a nagyobb számú nyugalomba vonulásokra — sok változást tüntet fel. A hét polgári tanács közül háromnak nincs

elnöke, amennyiben Szabó Albert a II. tanács elnöke, nyudijba ment, Csahó Ferencet, a ki a IV. tanácsban elnökölt, a kir. tábla elnökévé nevezték ki, a VI. tanács elnöki állása pedig több mint egy esztendeje betöltetlen. A büntető tanácsok közül kettő kapott ujelnököt, az első tanács, amelyben az elhunyt Vörösmarty Béla helyét Oberschall Adold, a kuria új másodelnöke foglalta el, és a harmadik tanács, a melyben Bömches Gyula váltotta fel a nyugalomba vonult Sélley Sándort.

§ **A tekintetes betörő ur!** A debreceni közpórházba 1900 évi június 30-án betörés történt. A kórház volt műkertésze, Galóczy Lajos éjjel betörte a kórházi iroda ablakát, azon át az irodába hatolt hol valamennyi iróasztal fiókjait felfeszítette és azokból 467 koronát vitt el. A lopott pénzzel egy külvárosi kávéházba ment a betörő, hol két rendőr társaságában a pénz nagyobb részét elmulatta. A két rendőr, kik a jól öltözött betörőt ugyancsak megtekintetesuraztak, hálából a jó mulatságért kikísérték a vasuti állomáshoz, honnan Galóczy elutazott, a két rendőr csak másnap jött rá, hogy betörővel volt dolguk és lopott pénzen mulattak. Galóczyinak egyre rosszabbra fordult a sorsa. A lelkiismerete is furdalta és ilyen körülmények között jelentkezett a győri rendőrségnél, hol elmondta az egész betörést. Győrből hozták Debrecenbe és átadták az ügyészségnek. A kir. törvényszéknek Kerekes bíró elnöklete alatt tegnap tartott főtárgyalásán Galóczyt beismerése alapján jogerősen két és fél évi fegyházra ítélte a tekintetes betörőt.

§ **Tolvaj cseléd.** Ez évi október 1-én Nagy Eszter cseléd gazdájától, Steinacker Auréltól női bluzt, aranygyűrűt és gyémánt mellűt lopott, összesen 300 korona értékben de a lopott holmikat megtalálták nála. A vallatás során azt is beismerte, hogy a vele együtt szolgáló legénynek a pénztárcáját is ellopja. A debreceni kir. törvényszék tegnap Oláh Miklós dr. elnöklésével tartott főtárgyaláson Nagy Esztert két havi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Összbüntetések.** A debreceni kir. törvényszék tegnap tartott főtárgyaláson az alábbiakra, kiket több büncselekmény miatt ítéltek el, a következő összbüntetéseket mérte ki: Kádár Borbálára 4 évi és 8 havi fegyházat, Szavich Andrásra 1 évi és 9 hónapi börtönt, F. Gáspár Péterre 1 évi és 5 havi börtönt. Az összbüntetések jogerősek.

§ **Gondatlan nagyanya.** Özv. Füzö Imréné Kovács Sára 60 éves monostorpályi lakos gondjaira volt bízva unokája, a két éves Füzö Erzsike. A kis gyermek szeptember 23-án a kútnál levő meszes dézsába ment, hol játék közben annyira összeégette a testét, hogy sebeibe másnap belehalt. A debreceni kir. törvényszék gondatlanságból okozott emberölés címen indította meg a nagyanya ellen az eljárást. Oláh bíró elnöklésével tegnap tartott tárgyaláson azonban a sok enyhítő körülmény miatt felmentették. Az ítélet ellen a kir. ügyész felelbezt.

Ujévi Ajándékok

Legnagyobb választékban kaphatók.

HEGEDŰS és SÁNDOR

előbb László Albert és Társa könyv és papirkereskedésében.

Kossuth-u. 11. sz.

Régi piac utcai helyiségünkben feltűnő olcsó árban árusítunk el felmaradt könyveket képeket és zeneműveket

A legjobb arcz-szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatahoz

Serail-creme. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely ára 70 fillér

Kapható: dr. Rothsneek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerész Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerészertárban.

Hirdetések jutányos árban felvételnek a Szabadság kiadóhivatalába.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban. Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított árogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LÁNCID-U. 5. SZ.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialitás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ. rózsafából, ujeus: billentyűvel és iskolával, 30.—frttól feljebb **Harmoniumok** világhírű legjobb gyártmány 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett jutányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a legtöbb katona zenekaroknak szállítója vagyok.

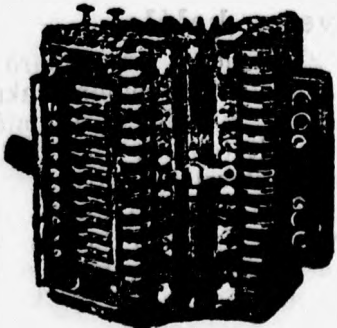
Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. **különleges** acél hanghangversenyharmonikák, saját minták.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal, jutányos árban eszközöltetnek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben

Arjegyzék minden hangszerről kívátnára ingyen és bérletve küldetnek.

Fenáll 22 éve

Legmagasabb helyről
kitüntetve 1890 ben.Legnagyobb Legrégibb és Legszolidabb
órás ékszerész üzlet Derecenben**a Löfkovits Arthur**

Főpiac a posta mellett

MENYASSZONYI ÉKSZEREK ÉS KELENGYÉK

Legolesőbban legizlésteljesebben szállítanak. Megnagyobbított aranyműves és vésnöki műhelyeimbe minden javítás átalakítás és új minta legmegbízhatóbban és legolesőbban vitetik ki.

Állami ezüst érem.

II. Vilmos német császár által kitüntetve
1901. ben.**Értesítés.**

Tisztelt betevőinket van szerencsénk értesíteni, hogy intézetünknel elhelyezett betéteik után

az 1905. évi január 1-től kezdve
4 százalékos kamatot

fogunk számítani s e mellett a betétkamatadót — mint eddig — úgy ezután is intézetünk fogja viselni.

Az új betétek után ugyanezen kamatláb jön alkalmazásba.

Debrecen, 1904. december 17 én tartott ülésünkből.

A közgazdasági bank részvény társaság.
igazgatósa.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

Vezérgyárak: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest

Védjegy:
Turul madár**Feltűnést keltő árak!**Védjegy:
Turul madárNői cugos bőr cipő 2.40 frt
Nemez béléssel 2.60 frtFérfi cugos cipő 2.50 frt
sima v. betétesGyermek cipő 90 kr.
füzős v. gombos tólNői nemez cipő 80 frt
körül bőrrel
füzős v. gombosNői füzös cipő 2.80 frt
Nemez béléssel 3.— frtFérfi hegyászó cipő 3.— frt
Tricó béléssel 3.75 frtLeányka cipő 60
füzős v. gombos tólNői nemez félcipő 1 frt
körül bőrrel
füzős v. cugosNői gombos cipő 3 frt
elegáns és tartósFérfi boksz bőr 4.25 frt
füzős 4.50 frtNői nemez fél cipő 1 frt
bőrtalp és sarokkalNői posztó füzös cipő 4.50 frt
bőrrel körül
báránybőr bélésselNői boksz bőr füzös 3.75 frt
gombos elegáns 4.— frtFérfi borju bőr 3.75 frt
posztó betéttelFérfi nemez fél cipő 20 frt
bőrtalp és sarokkalNői sevró füzös cipő 5.50 frt
báránybőr béléssel.
Elegáns**TURUL**

cipőgyár

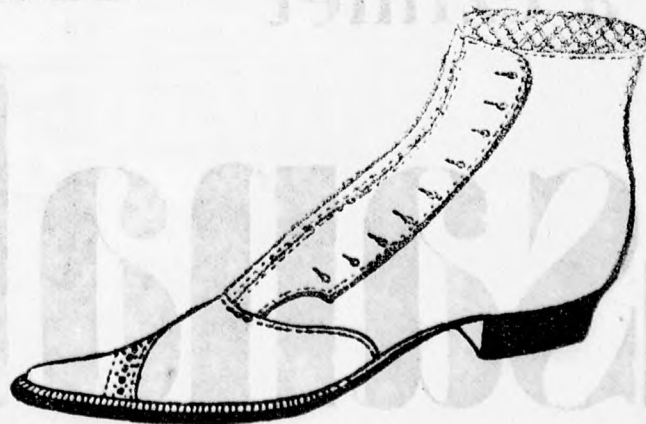
részvénytársaság főraktára

Különlegesség!

„Coodyear Welt“
Amerikai boots!

Debrecen,

Piac-utca 50. Miklós-utcával szemben.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet
Debrecen.

olcsó kölcsönöket nyújt,

kényelmes visszaléti feltételek mellett. A kölcsönök kamatai hetenként a heti befizetésekkel együtt is fizethetők.

Ujévi ajándékok

Zsebkendők

Nyakkendők

Ingek

Gallérok

Kézélők

Harisnyák

Kötények

Kávés terítékek

Függönyök

Szőnyegek

Pamlag ágy és asztalterítők

Kocsi takarók

nagy választékban kaphatók

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél

Debrecen, Kistéplombazár

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyra becsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.

műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítottatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Siesen már kérem mert elkészik

Még most tart az olcsó vásár, vásároljon

bundát-, kabátot-, öltöny- és

gyermek ruhát.

Minden olcsó,
olcsó, olcsó.

EZ MÉG SOHASEM LÉTEZETT

Netévesze el
a czimet

EGYEDÜL CSAK A

Osana

fűszer üzlet

mellett.